

Onderwerp:

Dakloze jongeren in Heerenveen; omvang, oorzaak en gemeentelijke verantwoordelijkheid

Inleiding:

Naar aanleiding van signalen uit het jongerenwerk, maatschappelijke organisaties en recente gesprekken tijdens ons bezoek aan jongerencentrum CASA, maakt Heerenveen Lokaal zich ernstig zorgen over de groeiende groep dakloze jongeren in onze gemeente. Het betreft een groep die grotendeels onzichtbaar blijft, vaak niet geregistreerd wordt, en daardoor buiten beeld van beleid en ondersteuning valt.

Uit regionale informatie blijkt dat in Friesland het aantal dakloze jongeren al jaren stijgt. De GGD Fryslân spreekt van een *onzichtbare groep*, omdat veel jongeren niet op straat slapen maar langdurig "bankhoppen" bij vrienden of familie. In Heerenveen ontbreekt bovendien een eigen opvangvoorziening, waardoor jongeren standaard worden doorverwezen naar Leeuwarden, waar de capaciteit regelmatig onder druk staat.

Daarnaast is het onduidelijk of het uitsluitend gaat om jongeren die door het 18+moment uit de jeugdzorg vallen, of dat ook jongeren zonder zorgprofiel dakloos raken door woningnood, schulden, instabiele thuissituaties of andere oorzaken.

Heerenveen Lokaal acht het noodzakelijk dat de raad een volledig, actueel en feitelijk beeld krijgt van deze problematiek.

Heerenveen Lokaal stelt daarom de volgende vragen:

1: Vraag:

Is het college op de hoogte van de groeiende groep dakloze jongeren (18+) in Heerenveen, zoals gesignaleerd door jongerenwerk, GGD en maatschappelijke organisaties?

Antwoord:

Het college is op de hoogte van deze signalen. Dit speelt niet alleen in Heerenveen maar in de hele provincie. Het gaat hier ook om een groep jongeren die of dreigend dakloos is of bij anderen logeren, daarom hebben wij het over thuisloze jongeren, aangezien deze jongeren niet allemaal dakloos zijn.

2: Vraag:

Kan het college aangeven om hoeveel jongeren het in Heerenveen gaat, zowel jongeren die in beeld zijn bij instanties als de vermoedelijke groep die buiten beeld blijft?

Antwoord:

Het college beschikt gedeeltelijk over deze cijfers. Het signaal dat deze groep groeit, wordt wel bevestigd vanuit het SDF en het FACT team Leeuwarden. Daarom zijn wij vanuit de Brede Aanpak Dakloosheid (BAD) provinciaal een aantal jaar geleden gestart met de aanpak Bankhoppers.

De Centrale Toegang & Regie (CT&R) is het centrale aanmeldpunt voor maatschappelijke opvang en hulp bij (dreigende)dakloosheid in Friesland. In 2025 zijn er 40 inwoners aangemeld uit Heerenveen bij het CT&R. Van deze meldingen hadden 11 inwoners een leeftijd tussen 18 en 27 jaar (25,7%). Dit is zichtbaar geworden doordat de inwoner zich gemeld heeft.

3: Vraag:

Herkent het college het beeld dat veel jongeren niet op straat slapen, maar "bankhopperen" bij vrienden of familie, en daardoor niet worden geregistreerd als dakloos?

Antwoord:

Het college is zich bewust van de signalen. Specifiek over de Heerenveen kunnen we het beeld niet bevestigen.

4: Vraag:

Klopt het dat Heerenveen geen eigen opvangvoorziening heeft voor dakloze jongeren en dat zij worden doorverwezen naar Leeuwarden?

Zo ja, hoe beoordeelt het college de beschikbaarheid en toegankelijkheid van deze opvang?

Antwoord:

Er is momenteel geen opvangvoorziening voor dak- en thuislozen jongeren. Voor dag- en nachtopvang worden inwoners die boven de 18 jaar zijn altijd doorverwezen naar Leeuwarden.

SDF heeft contractafspraken met de gecontracteerde zorgaanbieders, daarin zijn afspraken gemaakt over de toegankelijkheid en beschikbaarheid van opvangplekken welke we daarvoor in Friesland beschikbaar hebben.

Wij hebben geen signalen ontvangen dat de opvang vanuit SDF momenteel niet goed beschikbaar en toegankelijk is.

5: Vraag:

Is het college van mening dat deze situatie wenselijk en houdbaar is, gezien de groeiende problematiek en de afstand tot voorzieningen?

Antwoord:

Het college is van mening dat iedereen een dak boven het hoofd moet hebben. Daar wordt aan gewerkt door vanuit verschillende perspectieven met dit onderwerp aan de slag te gaan. Eén van de doelgroepen binnen de Friese Urgentieverordening zijn jongeren die uitstromen uit jeugdzorginstellingen. Daarnaast hebben wij dit onderwerp meegenomen in het lokale uitvoeringsprogramma wonen, welzijn en zorg. Ook participeren wij als gemeente Heerenveen in de Brede Aanpak Dakloosheid. In deze aanpak is er speciale aandacht voor kwetsbare groepen waaronder thuisloze jongeren.

6: Vraag:

Welke afspraken bestaan er tussen Heerenveen en Leeuwarden over de opvang van jongeren uit onze gemeente?

Antwoord:

Iedereen van 18 jaar en ouder in Fryslân, inclusief de jongvolwassenen uit Heerenveen, kan gebruik maken van de dag- en nachtopvang locaties die in Fryslân beschikbaar zijn.

7: Vraag:

Is het college bereid om samen met jongerenwerk, GGD, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties een **actueel en volledig beeld** te maken van de omvang, aard en achterliggende oorzaken van dakloosheid onder jongeren in Heerenveen?

Antwoord:

We kennen een goede samenwerking met deze partners. Samen zorgen we dat ons beeld zo volledig en actueel mogelijk is.

8: Vraag:

Kan het college daarbij expliciet onderzoeken of het uitsluitend gaat om jongeren die door het **18+-moment** uit de jeugdzorg vallen, of dat ook **jongeren zonder zorgprofiel** dakloos raken?

Zo ja, welke verschillen ziet het college in problematiek, risico's en benodigde ondersteuning?

Antwoord:

Zie antwoord bij vraag 7.

9: Vraag:

Welke preventieve maatregelen neemt het college momenteel om te voorkomen dat jongeren dakloos raken op het moment dat zij 18 worden en jeugdzorg stopt? Zijn deze maatregelen volgens het college voldoende?

Antwoord:

Deze groep jongeren wordt meegenomen in de Friese Urgentieagenda. De Friese Urgentieagenda moet nog worden vastgesteld en geïmplementeerd, daarna kunnen we pas iets zeggen over de uitwerking van deze maatregel. Ook hebben wij in de nieuwe aanbesteding Beschermd wonen hierover afspraken gemaakt. Daarnaast wordt binnen Fryslân, en daarmee Heerenveen, gewerkt met een toekomstplan. De betrokken jeugdzorgaanbieder is (samen met de gemeente) verantwoordelijk voor het tijdig opstellen van een toekomstplan. Het toekomstplan geeft inzicht in de doelen en ondersteuningsbehoeften van een jongere voor de toekomst. Het beschrijft ook hoe de overgang van de zorg uit de Jeugdwet naar een andere zorgvorm wordt ingevuld en wie daarbij betrokken zijn. Het toekomstplan wordt in samenwerking met de jeugdige en betrokkenen ingevuld vanaf het moment dat de jeugdige 16,5 jaar is.

Tevens wordt in specifieke situaties gebruik gemaakt van de verlengde jeugdwet. De verlengde jeugdwet biedt jeugdhulp aan jongeren van 18 tot 23 jaar die nog ondersteuning nodig hebben na hun 18^e verjaardag. De verlengde jeugdwet is een regeling die ervoor zorgt dat jongeren die hulp nodig hebben, deze ook kunnen blijven ontvangen, zelfs nadat ze de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.

10: Vraag:

Is het college bereid om te onderzoeken of Heerenveen een eigen vorm van tijdelijke opvang, begeleid wonen of crisisbedden kan realiseren voor jongeren uit onze gemeente?

Antwoord:

Nee, het college acht de huidige uitvoering vooralsnog als voldoende.

11: Vraag:

Op welke wijze en binnen welke termijn gaat het college de raad informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en de mogelijke beleidsopties?

Antwoord:

Een nader onderzoek zal niet worden uitgevoerd. Wel is de kadernota maatschappelijke opvang in voorbereiding. Eind 2026 zal deze aan uw raad worden voorgelegd. Over de voortgang daarvan ontvangt u binnenkort een brief. Bij nieuwe relevante ontwikkelingen zal de raad ook geïnformeerd worden.